

Memorie van Antwoord 11/13 D

Voorgestelde behandeling :
PS-vergadering : 22 februari 2013
Statencommissie : Niet van toepassing

Onderwerp

Beleidskader & Uitvoeringsagenda vrijetijdseconomie 2013 - 2020

Datum

15 februari 2013

Documentnummer

3359313

Directie

Economie & Mobiliteit

Bijlage(n)

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

1. Aanleiding

In de vergadering van uw commissie Economische Zaken en Bestuur van vrijdag 1 februari 2013 heeft uw commissie gevraagd om toelichting op de financiële onderbouwing van het Beleidskader en de Uitvoeringsagenda vrijetijdseconomie 2013 - 2020 op de volgende onderdelen:

- A. de cijfers over de toename van de bestedingen in relatie tot de toename van de werkgelegenheid 2013 – 2020;
- B. de stand van zaken over het Vrijetijdshuis Brabant;
- C. besteding budget Voorjaarsnota en inzet van de fondsen.

In de volgende paragraaf lichten wij deze aspecten nader toe.

2. Nadere toelichting

A. Financiële onderbouwing van de cijfers over de toename van de bestedingen in relatie tot de toename van de werkgelegenheid 2013 - 2020.

In het Beleidskader en de Uitvoeringsagenda vrijetijdseconomie 2013 – 2020 zijn de volgende doelen opgenomen, conform de startnotitie vrijetijdseconomie 2.0 van 13 april 2012: “Groei van de bestedingen van 5,3 miljard in 2011 naar 6 miljard in 2020 (prijspeil 2011) en als gevolg van directe en indirecte bestedingen in Brabant een te verwachten groei van 100.000 naar 130.000 banen.”

Deze verwachtingen zijn gebaseerd op berekeningen uit 2010. Ondanks het feit dat de verdere daling van de bestedingen en de doorzetting van

de krimp van de economie sterker is dan eerder in 2010 is voorzien, hebben betrokken partijen gemeend aan de ambities vast te moeten houden en deze te zien als de gezamenlijke uitdaging.

Aanleiding is de blijvende mondiale groei van het toerisme, zoals blijkt uit een recent persbericht van de UNWTO, de World Tourism Organization:

Datum

15 februari 2013

Documentnummer

3359313

“Ondanks de economische crisis blijkt het wereldwijde toerisme een groeisector te zijn. Uit de laatste cijfers van de UNWTO World Tourism Barometer blijkt dat in 2012 meer dan een miljard mensen een vakantie in het buitenland doorbrachten. Daarmee groeiden de internationale toeristische aankomsten met 4% tot 1,035 miljard. Opkomende economieën deden het beter (+4,1%) dan de geavanceerde economieën (+3,6%). Vooral de regio Azië/Pacific boekte een sterke groei (+7%). Europa blijft met 535 miljoen toeristen de meest bezochte regio ter wereld en ontving in 2012 3% meer internationale bezoekers. Een positief resultaat in het licht van de economische crisis. Nederland mocht vorig jaar ruim 11,7 miljoen buitenlandse toeristen verwelkomen. Dat was 4% meer dan in 2011 en eveneens een record, liet het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen eerder deze maand weten. Voor 2013 verwacht UNWTO een verdere groei van het wereldtoerisme die met 3% tot 4% iets onder het niveau van 2012 ligt. De verwachtingen zijn gunstiger voor Azië/Pacific (+5% tot +6%), gevolgd door Afrika (+4% tot +6%). Voor 'de Amerika's' wordt een gemiddelde ontwikkeling verwacht (+3% tot +4%). Europa (+2% tot +3%) en het Midden-Oosten (0% tot +5%) zullen zich naar verwachting iets minder dan gemiddeld ontwikkelen.”

Persbericht UNWTO, januari 2013

Datum

15 februari 2013

Documentnummer

3359313

De berekeningen zijn gebaseerd op prognoses en aannames bij de volgende drie onderdelen waaruit het veld van de vrijetijdseconomie is samengesteld en die hieronder worden toegelicht:

- I. de vrijetijdsbestedingen in Brabant zelf, binnen- en/of buitenhuis, door Brabanders zelf of door bezoekers aan Brabant;
- II. de cross-overs van markten waar de vrijetijdseconomie schakelt met andere economische sectoren, zoals de maakindustrie, de landbouw, de zorg etc.;
- III. de vanuit Brabant producerende vrijetijdsbedrijven met hun toeleveranciers en distributeurs.

I. De vrijetijdsbestedingen in Brabant zelf, binnen- en/of buitenhuis, door Brabanders zelf of door bezoekers aan Brabant. (bron: TOP Brabant)

- Reële groei van de bestedingen van 10%: van 5,3 miljard in 2011 naar 6 miljard in 2020 (prijspeil 2011) en
- Als gevolg van directe en indirecte bestedingen in Brabant is een groei te verwachten van 100.000 naar 115.000 banen.

Bovenstaande berekening is gebaseerd op de beoogde groei van gemiddeld 10% in de diverse sectoren van de vrijetijdseconomie met behulp van het ZKA¹ impactmodel. Dit model wordt gebruikt voor

¹ ZKA is een onafhankelijk economisch adviesbureau voor de vrijetijdseconomie (leisure, toerisme en hospitality).

calculaties en inschattingen van investeringsplannen in de vrijetijdsector. Op basis van deze groeiverwachting is een (directe en indirecte) toename van 9.000 fte, vergelijkbaar met 12.000 banen voorzien².

Datum

15 februari 2013

Documentnummer

3359313

Daarnaast is een zuinige raming gemaakt van de investeringsplannen, voor zover die bekend zijn bij geraadpleegde streekmanagers en brancheorganisaties. Bij realisatie van al deze plannen is een investeringsbedrag van 1,5 miljard euro gemoeid. Aangezien te verwachten valt dat niet alle beoogde investeringsplannen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden, maken we een voorzichtige prognose dat er minimaal 3.000 extra banen kunnen worden gerealiseerd. In totaal verwachten wij dus een toename van ongeveer $12.000 + 3.000 = 15.000$ banen.

NB: In de uitvoeringsagenda is een stevige internationale oriëntatie en ambitie gewenst. Verruiming van buitenlandse bestedingen is gewenst, nu de binnenlandse bestedingen onder druk staan.

II. De cross-overs van markten waar de vrijetijdseconomie schakelt met andere economische sectoren, zoals de maakindustrie, de landbouw, de zorg etc. (bron: Vrijetijdshuis Brabant, F. van den Eijnden);

De uitdaging voor de vrijetijdseconomie is om nieuwe producten en diensten te ontwikkelen: innovatieve oplossingen met behulp van nieuwe product-marktcombinaties ontwikkeld worden. Voorbeelden zijn de schoenfabriek van Van Bommel in Moergestel die ook factory-tours gaat aanbieden, de food-industrie die festivals benut voor het innoveren en testen van nieuwe hospitality-concepten, of thuiszorginstellingen die verpleging aanbieden aan hulpbehoevende vakantiegangers. De economische impact en het daarmee gemoeide aantal banen is nog niet bekend. Dit aantal banen komt bovenop het aantal dat is genoemd onder punt I.

III. De vanuit Brabant producerende vrijetijdsbedrijven met hun toeleveranciers en distributeurs. (bron: Universiteit van Tilburg, prof. dr. ir. J.T. Mommaas).

Wat in bovenstaande berekening nog niet is meegeteld, is die Brabantse bedrijvigheid die produceert ten behoeve van de vrijetijdsbesteding

² Bij de doorrekening is rekening gehouden met de eerdere studies van bureau ZKA voor Midpoint Brabant (De Ambitie van Midpoint Leisure Boulevard, "Dreamport Brabant 2015", september 2012) naar de verhouding van deeltijdwerk in de branche. Er is in de vrijetijdsector sprake van 40 % extra (parttime-)banen op basis van het totale aantal beschikbare fte's.

buiten Brabant (of de organisatie daarvan). Dit kan gaan van ondernemingen zoals Bavaria en Coca Cola (de zogenaamde ‘genotsmiddelenindustrie’) tot bedrijven als Pellikaan (o.a. bouwer en beheerder van multi-sportcomplexen in Nederland, Engeland, Duitsland, België) en alles wat daar tussen en omheen zit in de sfeer van de productie, verkoop en verhuur van attractie- en speeltoestellen, beeld, geluid, animatie (games), ontwerp, metaal- en machinebouw, groenvoorzieningen. Denk aan dj Tiësto, maar denk ook aan Bosch Rexroth uit Boxtel dat o.a. de aandrijving heeft geleverd van de London Eye of aan Boomkwekerij Van den Berk uit Sint Oedenrode dat de bomen leverde voor het Olympische Dorp in London. Wat betreft deze bedrijvigheid hebben we nog geen beeld van de omvang van die werkgelegenheid en omzet. In het kader van deze agenda willen we die Brabantse bedrijvigheid meer samenhangend in beeld krijgen. Een scherpere profilering van de Brabantse vrijetijdseconomie kan bedrijven helpen in hun marktprofilering en daarmee in hun omzet en werkgelegenheid versterken.

Datum

15 februari 2013

Documentnummer

3359313

Aanname

Op basis van de kansen en de omvang van de aanpalende sectoren uit bovenstaande paragrafen II en III schatten betrokken partijen in dat de 15.000 banen uit paragraaf I minimaal verdubbelen. De in het Beleidskader genoemde 130.000 banen zijn dus een voorzichtige schatting. Deze toename van de werkgelegenheid is in sterke mate gericht op het MKB.

Door middel van de voortgangsrapportages zoals toegezegd in paragraaf 9 (monitoring, evaluatie) van het Beleidskader informeren wij uw Staten over het verloop. Tevens gaan wij er in triple helix+ verband voor zorgen dat wij zicht krijgen op de ontbrekende cijfers, bijvoorbeeld door middel van een afstudeerproject bij de Universiteit van Tilburg.

B. De stand van zaken over het Vrijetijdshuis Brabant.

Door eerdere besluitvorming van ons College en uw Staten is de subsidie aan het huidige Vrijetijdshuis teruggebracht van €1,8 miljoen naar €1,1 miljoen per 1 januari 2013. Vervolgens wordt hierover per 1 januari 2014, in het kader van de bezuinigingstaakstelling op basis van de Agenda van Brabant, een korting van 25% toegepast. Hierdoor komt het budget voor het Vrijetijdshuis dan uit op ca. €880.000. Door een amendement van Provinciale Staten werd een wijziging doorgevoerd, wat een extra bezuiniging inhoudt van €100.000.

Door bovenstaande bezuinigingen komt de uitvoering van enkele belangrijke basistaken van het Vrijetijdshuis in 2013, die van belang zijn voor de uitvoering van het Beleidskader vrijetijdseconomie, in het geding. Het is van belang dat deze taken voortvarend worden opgepakt

door het huidige Vrijtijdshuis. Om die functies te behouden, die essentieel zijn voor de realisatie van de nieuwe Uitvoeringsagenda vrijetijdseconomie, heeft ons College daarom naast de al toegezegde subsidie voor 2013, besloten om voor 2013 “voorloopgelden” aan het Vrijtijdshuis ter beschikking te stellen voor een bedrag van €466.528,=. De extra kosten dekken wij uit kostenpost Algemeen Economisch Beleid.

Datum

15 februari 2013

Documentnummer

3359313

Het oprichten van een passende uitvoeringsorganisatie is opgenomen in de Uitvoeringsagenda. De opzet van de nieuwe uitvoeringsorganisatie is medio 2013 gereed en per 1 januari 2014 operationeel. De nieuwe uitvoeringsorganisatie is triple helix+ gedreven en is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid dat verwoord is in het Beleidskader en de Uitvoeringsagenda vrijetijdseconomie. In het najaar van 2013 informeren wij uw Staten over de nieuwe uitvoeringsorganisatie.

C. Onderbouwing budget Voorjaarsnota en inzet van de fondsen.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2012 is voor de periode 2013-2015 een bedrag van in totaal € 4,5 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van de Uitvoeringsagenda vrijetijdseconomie. Daarnaast is voor de periode 2013-2015 in totaal € 1,5 miljoen uit het algemeen economisch budget gereserveerd voor de uitvoering van vrijetijdseconomie.

Deze middelen zijn beschikbaar als werkbudget voor het proces, onderzoek, kennisontwikkeling, marketing en een deel van de uitvoering. Ook de exploitatiekosten voor het nieuwe uitvoeringsorgaan worden hieruit gedekt.

De doelen in dit beleidskader zetten een stip op de horizon. De weg waarlangs ligt nog open en bepalen wij samen met onze partners. Samen ontwikkelen wij medio 2013 een lange termijnagenda, met korte termijnacties voor de eerste fase. De agenda is dynamisch en wordt gedurende het proces uitgewerkt en bijgesteld. Door middel van de voortgangsrapportages zoals aangegeven in paragraaf 9 (monitoring, evaluatie) van het Beleidskader zullen wij uw Staten over deze agenda informeren.

Bij de concrete uitvoering van de agenda vrijetijdseconomie zoeken wij de meerwaarde door gebruik te maken van de mogelijkheden die beschikbaar zijn binnen de ruimtelijke kaders. Financieel zoeken wij naast de hierboven genoemde bedragen aansluiting bij andere bestaande of in ontwikkeling zijnde financieringsmogelijkheden, uiteraard voor zover de desbetreffende projecten passen binnen de kaders hiervan. We denken hierbij vooral aan de middelen van:

- a. het Economisch programma, inclusief de arbeidsmarkt;
- b. aanpalende beleidsterreinen zoals cultuur, leefbaarheid, natuur, Landschappen van Allure en stad en platteland;
- c. nieuwe Europese fondsen;
- d. Innovatiefonds en Groen Ontwikkelfonds Brabant.

Datum

15 februari 2013

Documentnummer

3359313

Hiernaast verwachten we dat projecten van het Breedbandfonds, mogelijk in rand voorwaardelijke zin, kunnen bijdragen aan vernieuwende ontwikkeling binnen de Uitvoeringsagenda vrijetijdseconomie.

Wij menen dat wij door deze toelichting voldoen aan uw verzoek om nadere informatie over de financiële onderbouwing van het Beleidskader vrijetijdseconomie. Mocht u vragen hebben, dan verzoeken wij u contact op te nemen met Anneke Boezeman, programmamanager vrijetijdseconomie, telefoon 06 18 30 32 84, email ABoezeman@brabant.nl.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter	de secretaris,
prof. dr. W.B.H.J. van de Donk	drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: M. de Haan, (06) 55 68 66 27